
Osm měsíců ve Vietnamu pomohlo doktorandce pochopit situaci migrantů

Osm měsíců ve Vietnamu pomohlo doktorandce pochopit situaci migrantů

„Zjistila jsem, že slovo Vietnamec má pro řadu Čechů naprosto tajemný význam,“ podivuje se Tereza Kušniráková, doktorandka sociální geografie na [Přírodovědecké fakultě UK](#). Tomu, jak se žije lidem, kteří migrují mezi Českem a Vietnamem, se ve svém výzkumu věnuje již několik let. Prostřednictvím přednášek pro širokou veřejnost se navíc snaží odstranit stereotypní představy Čechů o Vietnamcích.

Protože chtěla dokonale pochopit život lidí, kteří se rozhodnou opustit svou vlast, aby žili na druhém konci světa, odjela Tereza Kušniráková sama na osm měsíců do Vietnamu. V jihovýchodní Asii pak vyhledala lidi, již v Česku, potažmo v Československu žili nebo se na cestu do střední Evropy teprve chystali. V rámci svého výzkumu pak oslovila i Vietnamce, kteří aktuálně v Česku žili.

„Cílem výzkumu bylo zjistit, jak se proměňuje život, žebříček hodnot a způsoby prožívání lidí, kteří migrovali nebo se na migraci chystají. Ptala jsem se jich, jak vnímají svou rodnou zemi i zemi, do níž odešli nebo odejdou,“ vysvětlila doktorandka.

Studentka si zvolila interdisciplinární téma výzkumu, v němž vedle sociální geografie uplatnila třeba i poznatky z psychologie. „Se svým předmětem zájmu jsem nezapadala do žádných vyjetých kolejí. Celou cestu do Vietnamu jsem si musela zařídit sama. Velmi mi pomohlo to, že jsem získala podporu Grantové agentury Univerzity Karlovy a také příspěvek od Fondu mobility UK. Doporučuji studentům, aby se nebáli využít všech možností, které univerzita nabízí, a do zahraničí vyjeli. Je to neocenitelná zkušenost,“ zdůraznila Tereza Kušniráková.

Přiznala také, že do Vietnamu odjížděla s velkým strachem. Obávala se totiž toho, že ji mezi sebe Vietnamci nepustí, přičemž vycházela ze svých vlastních stereotypních představ o této národnostní skupině. Její obavy však byly zbytečné. „Vietnamci jsou neuvěřitelně vstřícní a pohostinní. Jakmile se seznámíte s jedním, znáte všechny. Jedna rodina mě zvala každou neděli na oběd i na všechny své oslavy. Seznamovali mě se všemi svými přáteli,“ s úsměvem vzpomínala Tereza Kušniráková na svůj život v Asii.

Jedním z jejích nejpřekvapivějších zážitků ve Vietnamu byla oslava Dne vzniku samostatného československého státu. Tereza ji strávila se skupinou Vietnamců, kteří žili v Československu v sedmdesátých letech. „Říkali tomu Independence Day neboli den nezávislosti. Byla to skutečně velkolepá oslava, zajímalo by mě, kolik Čechů slaví takto intenzivně tento svátek,“ podotkla doktorandka.

Vietnamci jsou velmi společenští a rádi se setkávají. Tereza Kušniráková díky tomu objevila řadu restaurací a hospod, kam lidé, kteří žili v Česku nebo Československu, pravidelně chodili. Na ty, kteří se do Evropy teprve chystali, zase narazila na kurzech češtiny, kde vyučovala. Sama se také učila vietnamsky.

„To bylo velmi důležité i pro můj výzkum v Česku. Jakmile k nim přijdete i řeknete jim alespoň jednu větu ve vietnamštině, okamžitě vás přijmou mezi sebe,“ upozornila a podotkla, že hlavním místem jejího výzkumu v Česku bylo známé vietnamské obchodní a společenské centrum v pražské Libuši. „Sapa i celá Libuš funguje jako takový záchytný prostor. Troufám si říct, že není Vietnamce v Česku, který by tam někdy nebyl,“ podotkla.

V Česku legálně žije 60 tisíc Vietnamců. Tereza Kušniráková však upozorňuje na to, že se na ně nedá nahlížet jako na jednotnou skupinu obyvatel. Je totiž velký rozdíl mezi lidmi, kteří sem přišli třeba v první polovině devadesátých let, těmi, kdo tady vystudovali základní, střední i vysoké školy, a těmi, kteří přišli až v posledních letech.

„Ti, co přišli před revolucí a v průběhu devadesátých let, jsou velmi integrovaní. Vymysleli mechanismy fungování celé komunity a způsoby komunikace komunity s majoritou. Naproti tomu ti, co sem přišli po roce 2000, se nemuseli nijak zvlášť učit jazyk, protože už je tady vybudována celá řada služeb, které mohou využívat i bez češtiny,“ zdůraznila doktorandka.

Její výzkumy navíc ukazují také to, že lidé, kteří zde žijí již od devadesátých let, jsou liberálnější. „Své děti nechávají studovat, co samy chtějí, dovolují jim najít si českého partnera. Naproti tomu ti, co přišli později, jsou pevní ve svých zásadách. Vede to k velkým rozporům v rodinách. Obávám se, že dojde k dezintegraci rodinného pojetí života Vietnamců, kteří žijí v Česku,“ upozornila Tereza Kušniráková.

S dalším problémem se začínají potýkat mladí Vietnamci, kteří v Česku trvale žijí, vystudovali tu a nyní si začínají hledat práci. Při pracovních pohovorech totiž začínají narážet na diskriminaci. „Jejich ideálem je žít v zemi, která je multikulturní,

tolerantní a kde je člověk oceněný za to, co dělá, a ne za to, kým je. Začínají proto odcházet do Německa. Berlín se pro ně stává takovou ‚zemí zaslíbenou‘. Mohou tam naplno uplatnit své schopnosti, přitom neodejdou daleko od své rodiny, která je usazená v Česku,“ podotkla doktorandka a poukázala na to, jak zbytečně přichází Česká republika o schopné lidi.

Proti stereotypnímu vnímání vietnamské minority se Tereza Kušniráková snaží působit pořádáním různých osvětových přednášek. Podle ní je o ně velký zájem. Lidé chtějí znát zvyky a životní způsoby těch, s nimiž se denně setkávají. Totéž však platí i o Vietnamcích, kteří do České republiky přijíždějí.